

30 ΤΑ ΝΕΑ

ΣΑΒΒΑΤΟΥΡΙΑΚΟ
3-4 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2026

Προβλέψεις
για το

2026

ΤΟΥ ΔΡΟΣ ΓΙΩΡΓΟΥ
Ν. ΤΖΟΓΟΠΟΥΛΟΥ

Λέκτορας Διεθνών Σχέσεων στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο της Νίκαιας (Cife)
και Senior Fellow στο **ΕΛΙΑΜΕΠ** και το Κέντρο Στρατηγικών Σπουδών Μπέγκιν Σαντάτ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο διεθνής ανταγωνισμός, η Ευρώπη και η Ελλάδα

Η πορεία των διεθνών σχέσεων το 2025 ήταν συνυφασμένη με την επιστροφή του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο. Ο πρόεδρος Τραμπ επέβαλε την αμερικανική ατζέντα σε ορισμένα ζητήματα, όπως ο πόλεμος στη Λωρίδα της Γάζας και το ζήτημα του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν, αλλά δυσκολεύτηκε στις διαπραγματεύσεις του με τη Ρωσία για τον τερματισμό της σύρραξης στην Ουκρανία και με την Κίνα για θέματα τεχνολογίας και εμπορίου. Ο κόσμος είναι πλέον διαφορετικός συγκριτικά με τις δύο πρώτες δεκαετίες μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου – με αποτέλεσμα οι Ηνωμένες Πολιτείες να μπορούν πλέον εν μέρει να συνδυάζουν τη ρητορική τους με χειροπιαστά αποτελέσματα.

Η πρόσφατα δημοσιευθείσα έκθεση για την Εθνική Στρατηγική Ασφαλείας των Ηνωμένων Πολιτειών εξηγεί με σαφήνεια τους στόχους της αμερικανικής εξωτερικής και οικονομικής πολιτικής. Οι αναγνώστες της έχουν τη δυνατότητα όχι μόνο να κατανοήσουν τις εξελίξεις το 2025 αλλά και να προχωρήσουν σε ασφαλείς εκτιμήσεις για την πορεία των διεθνών σχέσεων το 2026. Σε αντίθεση με τα χρόνια του προέδρου Τζο Μπάιντεν, οι Ηνωμένες Πολιτείες ενδιαφέρονται πλέον για τον τερματισμό των συγκρούσεων με στόχο την οικονομική ισχυροποίησή τους. Επίσης, επιδιώκουν τη συνεννόηση με τη Ρωσία, ώστε η τελευταία να επανέλθει στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα.

Δεν υπάρχει αλλαγή, όμως, στην αμερικανική

προσέγγιση έναντι της Κίνας ως στρατηγικού αντιπάλου. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες εξακολουθούν να βλέπουν την οικονομική άνοδο της Κίνας ως απειλή. Στο πλαίσιο αυτό, ο πρόεδρος Τραμπ θεωρεί πως η κινεζική οικονομική διεύδυση – κυρίως στο Δυτικό Ημισφαίριο αλλά όχι μόνο σε αυτό – μπορεί στο μέλλον να αντικατασταθεί από αμερικανικές επενδύσεις. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, λοιπόν, αναμένεται να εντατικοποιήσουν την άσκηση πίεσης προς τους εταίρους τους προς την κατεύθυνση αυτή.

Ο αντίκτυπος της προεδρίας Τραμπ στις διεθνείς σχέσεις είναι τόσο ισχυρός που η Ευρωπαϊκή Ένωση αναζητεί τον προσανατολισμό της. Αναφορικά με το ζήτημα της Ουκρανίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν συμφωνεί με τον τερματισμό του πολέμου με όρους που θα συμφωνηθούν μόνον μεταξύ των προέδρων Ντόναλντ Τραμπ και Βλαντίμιρ Πούτιν. Προσπαθεί, ακολούθως, να αποκτήσει λόγο στις διαπραγματεύσεις. Ήδη, πάντως, ο γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν βλέπει θετικά τη θεωρητική πρόταση της Ρωσίας για διάλογο. Κάτι τέτοιο βρισκόταν εκτός ατζέντας τα χρόνια του προέδρου Μπάιντεν. Αν οι αμερικανορωσικές συζητήσεις προχωρήσουν, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα κληθεί πιθανώς να μιλήσει ξανά με τη Ρωσία. Η γεωγραφία δεν αλλάζει, ακόμα και αν η ρωσική εισβολή του 2022 μείνει ανεξίτηλη στην ευρωπαϊκή στρατηγική προσέγγιση. Θα είναι χρήσιμο για την Ελλάδα να είναι προετοιμασμένη για κάθε ενδεχόμενο.

Προχωρώντας στο ζήτημα της Κίνας, αν και η αμερικανική πολιτική είναι ξεκάθαρη, η αποτε-

λεσματικότητα της δεν εντυπωσιάζει. Η κινεζική κυβέρνηση προσήλθε στις εμπορικές διαπραγματεύσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες πολύ καλά προετοιμασμένη επενδύοντας στην οικονομική της ισχύ. Η κινεζική οικονομία παραμένει ανθεκτική παρά τις εξωτερικές πιέσεις – με ρυθμό ανάπτυξης περίπου 5% – και το κινεζικό τεχνολογικό θαύμα συνεχίζεται. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Ευρωπαϊκή Ένωση αναζητεί βηματισμό. Πιέζεται τόσο από τις Ηνωμένες Πολιτείες όσο και από την Κίνα, και προσπαθεί να υλοποιήσει στην πράξη τη στρατηγική της αυτονομία.

Οι πιο σημαντικές ευρωπαϊκές χώρες, δηλαδή η Γαλλία, η Γερμανία, η Ισπανία και η Ιταλία συνειδητοποιούν πως η απουσία από την Κίνα αποτελεί εξαιρετικά δύσκολο εγχείρημα και αυξάνουν τις επαφές τους με την κινεζική κυβέρνηση. Η Ελλάδα βρέθηκε πρόσφατα στη δίνη του σινοαμερικανικού ανταγωνισμού, καθώς η επιτυχής επένδυση της Cosco Shipping στο λιμάνι του Πειραιά συνδέεται με την προαναφερθείσα πολιτική του προέδρου Τραμπ. Τα πράγματα, όμως, δεν είναι τόσο πολύπλοκα όσο κάποιες φορές φαίνεται στον δημόσιο λόγο. Η Ελλάδα θα συμβιώσει με την Cosco Shipping για τις επόμενες δεκαετίες βάσει συμβάσεων που υπεγράφησαν το 2008 και το 2016. Συνεπώς, οι άριστες ελληνοαμερικανικές στρατηγικές σχέσεις μπορούν να συνδυαστούν με ενίσχυση των σινοελληνικών δεσμών στο μέτρο του δυνατού. Το παράδειγμα άλλων ευρωπαϊκών χωρών ίσως αξίζει να μελετηθεί καλύτερα το 2026.

Αν οι αμερικανορωσικές συζητήσεις προχωρήσουν, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα κληθεί πιθανώς να μιλήσει ξανά με τη Ρωσία. Η γεωγραφία δεν αλλάζει, ακόμα και αν η ρωσική εισβολή του 2022 μείνει ανεξίτηλη στην ευρωπαϊκή στρατηγική προσέγγιση. Θα είναι χρήσιμο για την Ελλάδα να είναι προετοιμασμένη για κάθε ενδεχόμενο

Η Ελλάδα θα συμβιώσει με την Cosco Shipping για τις επόμενες δεκαετίες βάσει συμβάσεων που υπεγράφησαν το 2008 και το 2016. Συνεπώς, οι άριστες ελληνοαμερικανικές στρατηγικές σχέσεις μπορούν να συνδυαστούν με ενίσχυση των σινοελληνικών δεσμών στο μέτρο του δυνατού